

DESCRIERE GENERALA

**A INSTRUMENTELOR FINANCIARE SI
RISCURILE ASOCIATE CU ACESTEA**

I. DESCRIERE GENERALA A INSTRUMENTELOR FINANCIARE

- 1.1 DELASTOCK executa ordine, dar nu numai, cu urmatoarele instrumente financiare:
- (i) Contracte pentru diferenta (CFD-uri) care au ca activ suport valute, metale pretioase, actiuni, indici, contracte futures si altele;
  - (ii) Actiuni, drepturi de participare la majorari de capital social, warrant-uri, obligatiuni si alte valori mobiliare listate pe „Bursa de valori din Bulgaria-Sofia” („BSE”);
  - (iii) Obligatiuni guvernamentale si municipale;
  - (iv) Actiuni ale companiilor listate pe piete reglementate din intreaga lume;
  - (v) Instrumente compensatorii, etc.
- 1.2. Mai jos este prezentata o descriere generala a instrumentelor financiare de la **punctul. 1.1.** Informatii suplimentare privind un anumit instrument financiar se pot gasi pe pagina de internet a DELASTOCK, iar la cerere angajatii DELASTOCK pot explica caracteristicile instrumentului financiar respectiv.
- 1.3. „Contracte pentru diferenta care au ca activ suport valute, metale pretioase, actiuni, indici, contracte futures” sunt contracte pe instrumente financiare pentru care profitul si pierderea reprezinta diferenta dintre pretul de deschidere si inchidere a respectivului contract. Pretul CFD-ului este stabilit in functie de pretul unui alt instrument financiar, cum ar fi, dar nelimitandu-se la, actiuni, indici, valute, marfuri, contracte futures.
- 1.4. „Actiuni listate pe BSE” sunt valori mobiliare emise de o societate comerciala, care reprezinta o cota parte din capitalul social al acesteia. In functie de tipul actiunii, acestea genereaza drepturi diferite; Cel mai des utilizate sunt actiunile ordinare, acestea acordând dreptul de vot, dreptul de dividend si dreptul asupra partii convenite din lichidarea societatii emitente. Toate actiunile care apartin aceleasi clase au aceleasi drepturi. Actiunile tranzactionate pe BSE sunt dematerializate, acestea sunt inregistrate electronic in registrele „Depozitarului Central” AD – o institutie special infiintata pentru mentinerea de registre cu valorile mobiliare dematerializate din Bulgaria.
- 1.5. „Drepturi de participare la majorari de capital social listate pe BSE” sunt valori mobiliare care confera dreptul de a subscrie pentru un anumit numar de actiuni in conexiune cu hotarârea de majorare a capitalului unei societati listate. Acestea sunt instrumente financiare derivate la termen care initial sunt emise doar in favoarea actionarilor existenti si sunt tranzactionabile pe BSE. Drepturile de participare la majorari de capital social sunt deasemenea valori mobiliare dematerializate (in acest sens se aplica cele mentionate mai sus referitoare la actiuni).
- 1.6. „Obligatiuni listate pe BSE” sunt titluri de credit, care confera detinatorului dupa o anumita perioada de timp dreptul la primirea unei dobânzi regulate (stabilita prin rata de dobânda fixa sau variabila) precum si la rambursarea principalului la scadenta, precum si alte drepturi. Când se tranzactioneaza pe BSE obligatiunile sunt valori mobiliare dematerializate (in acest sens sunt valabile cele mentionate mai sus referitor la actiuni).
- 1.7. „Valori mobiliare” sunt actiuni, obligatiuni sau alte valori mobiliare tranzactionate pe pietele reglementate. Caracteristicile de baza ale acestor instrumente sunt descrise la punctele 1.4., 1.5. si 1.6. de mai sus.(cu exceptia locatiei de tranzactionare).
- 1.8. „Obligatiuni guvernamentale si municipale” sunt valori mobiliare care nu intotdeauna sunt tranzactionate pe o piata reglementata. Sunt emise de emitenti suverani, inclusiv organizatii internationale (de ex. Republica Bulgaria, Municipality orasului Sofia, Republica Federala Germania, Banca Europeana de Investitii), in concordanta cu practicile nationale si internationale.

In Bulgaria, spre exemplu, obligatiunile guvernamentale bulgare sunt emise, plasate si rambursate mai ales prin sistemul bancar.

- 1.9. „Instrumente compensatorii” sunt diferite tipuri de instrumente emise conform câtorva legi (de ex., legile de restituire a proprietatilor), care se pot folosi drept un mijloc special de plata in anumite circumstante – de exemplu la privatizare sau la achizitionari de imobile de stat si drepturi reale imobiliare asupra unor astfel de imobile, precum si cu alte scopuri. Aceste instrumente sunt emise in forma dematerializata, sunt inregistrate la „Depozitarul Central” AD si sunt tranzactionate pe BSE.
- 1.10. „Instrumentele pietei monetare” sunt instrumente care de obicei sunt tranzactionate pe piata monetara ca titluri de stat pe termen scurt (bonuri de trezorerie), certificate de depozit si hârtii comerciale, excluzând instrumentele de plata.
- 1.11. „Optiunile” sunt instrumente financiare derivate care confera dreptul, dar nu si obligatia de a cumpara sau vinde o anumita cantitate de valori mobiliare, alte instrumente financiare sau valuta la un anumit pret prestabilit, pâna la expirarea datei fixate sau la o anumita data.
- 1.12. „Contracte Futures” sunt instrumente financiare derivate care confera dreptul si obligatia de a cumpara sau a vinde o anumita cantitate de valori mobiliare sau alte instrumente financiare la un anumit pret prestabilit la o anumita data futures. Contractele futures sunt contracte standardizate care sunt tranzactionate pe pietele reglementate.
- 1.13. „Contracte Forward” sunt instrumente financiare derivate care confera dreptul si obligatia de a cumpara sau vinde o anumita cantitate de valori mobiliare sau alte instrumente financiare la un pret fix prestabilit la o anumita data futures. Contractele Forward nu sunt contracte standardizate si sunt tranzactionate pe o piata Over the Counter (OTC).
- 1.14. „Monede” sau banii in forma lor larg adoptata, inclusiv bancnotele si monedele, emise de guvernul unui stat care circula in economie. Moneda sta la baza comerțului, fiind mijloc de schimb de marfuri si servicii. Cotarea si structura cursului valutar tranzactionat pe pietele monetare se determina comparând valoarea unei monede fata de alta moneda. Prima moneda din perechea valutara se numeste moneda de baza, iar cea a doua – cotata. Perechea valutara indica ce cantitate de moneda cotata este necesara pentru cumpararea unei unitati din moneda de baza. Tranzactionarea cu monede implica cumpararea unei monede si vanzarea celeilalte monede din perechea valutara. Perechea valutara se poate privi si ca o unitate independenta, un instrument financiar care poate fi cumparat si vândut. Cumpararea acestui instrument reprezinta cumpararea simultana a monedei de baza si vanzarea monedei cotate. Cursul de cumparare (bid) indica ce cantitate de moneda cotata este necesara pentru achizitionarea unei unitati din moneda de baza. In caz contrar la vanzarea unei perechi valutare, se vinde moneda de baza si se cumpara moneda cotata. Cursul de vânzare (ask) indica ce cantitate de moneda cotata se primeste la vanzarea unei unitati din moneda de baza.
- 1.15. „Cross Valutar” este o pereche valutara, tranzactionata pe pietele monetare, care nu include dolarul american.

II. DESCRIERE GENERALA A RISCURILOR ASOCIATE CU INSTRUMENTELE FINANCIARE

- 2.1. Tranzactionarea cu instrumente financiare implica riscuri considerabile, aceasta activitate nefiind potrivita pentru fiecare investitor. Tranzactionarea pe pietele financiare nu este potrivita pentru investitorii care cauta sa obtina venituri stabile, deoarece profiturile dintr-o astfel de activitate sunt neregulate si nesigure.

La tranzactionarea cu instrumente financiare nu exista garantii ca suma investita initial nu va fi pierduta si nici ca ca profitul asteptat (spre exemplu, dividendul pe actiuni privilegiate sau platile de dobânda pe obligatiuni corporative) se va realiza.

2.2. Pietele financiare au un caracter volatil puternic, adica se caracterizeaza printr-o volatilitate a preturilor si a cotationilor instrumentelor financiare. Preturile instrumentelor financiare tranzactionate sunt influentate de factori multi si diversi, printre care sunt: schimbari in ratele de cerere si oferta; tranzactii pe plan mondial; politici fiscale, monetare, de reglementare si pe plan international; stiri economice si politice importante; schimbari ale ratelor de dobânda; operatiuni ale bancilor centrale si ale jucatorilor mari; deprecierea monedelor; prezentare reala a agentilor economici in segmentul respectiv; asteptari ale subiectelor de piata si multi alti factori.

2.3. Pietele reglementate pot impune limitari de pret legate de valorile mobiliare tranzactionate, deasemenea ele pot suspenda de la tranzactionare un anumit emitent. DELTASTOCK isi avertizeaza clientii asupra faptului ca in anumite cazuri, investitorul poate dobândi responsabilitati financiare sau alte responsabilitati aditionale, in urma tranzactiilor cu instrumentele financiare, inclusiv obligatii neprevazute aditionale costurilor achizitionarii acestor instrumente.

2.4. Tranzactionare in marja – folosirea efectului de „levier“ (leverage) multiplica atât profiturile cât si pierderile, iar miscarile relativ scazute ale pietei pot avea un efect semnificativ asupra pozitiiilor clientului. Prin urmare, fondurile depuse pentru mentinerea pozitiei deschise se pot pierde in totalitate.

In masura in care prestarea de anumite servicii sau tranzactionarea cu unele instrumente financiare si alte active (de ex. valute) de catre sau prin intermediul DELTASTOCK determina sau presupune investitie cu leverage in conditiile de respectare a exigentelor normative si a practicilor de piata – DELTASTOCK va cere de la clienti garantii pentru acoperirea eventualelor pierderi – aceasta garantie se numeste marja. Valoarea garantiei – marja, exprimata in procente, pentru diferitele tipuri de instrumente financiare si alte active este indicata pe pagina de internet a DELTASTOCK.

2.5. Clasa de risc:

Nota: urmatoarele clase de risc sunt indicative. In fiecare caz separat fluctuatiile in valoarea investitiei pot fi mai mari decât cele mentionate in general.

- R₁ Nu sunt fluctuatii in valoarea investitiei, exceptie facând riscul obisnuit;*
- R₂ fluctuatii mici in valoarea investitiei (pâna la 10% anual, dar exista posibilitatea de fluctuatii mai mari);*
- R₃ nivel mediu al fluctuatiei valorii investitiei (peste 10% anual, in niste cazuri fiind posibila pierderea totala a investitiei);*
- R₄ Investitii speculative, care pot duce la pierderea totala a capitalului investit, deoarece clientul tinde sa obtina un profit potential cât mai mare;*
- R₅ Investitie extrem de riscanta, care poate implica riscuri financiare viitoare aditionale pierderii complete a capitalului investit;*

- Valuta R₅
- Swap-uri pe Valute (pereche valutara) R₅
- Optiuni pe valute – cumparare R₄
- Optiuni pe valute – vânzare R₅
- CFD-uri pe actiuni R₅
- CFD-uri pe indici R₅
- CFD-uri pe contracte futures R₅
- Contracte Futures si forward R₅
- Obligatiuni guvernamentale R₂

➤ Obligatiuni cu un rating A-AAA ¹	R2
➤ Obligatiuni corporative bulgare si straine cu un rating nu mai mic de BBB-	R3
➤ Obligatiuni corporative bulgare si straine cu un rating mai mic de BBB- sau fara rating	R4
➤ Actiuni ale companiilor cu un rating mai mare de BBB-	R3
➤ Actiuni locale care sunt tranzactionate pe o piata reglementata	R4
➤ Actiuni care nu sunt tranzactionate pe o piata reglementata	R5
➤ Actiuni straine cu un rating mai mic de B	R5
➤ Actiuni straine cu un rating B pâna la BBB-	R4

2.6. Descrierea tipurilor de risc

Aceasta descriere a diferitelor tipuri de risc nu este una completa – aceasta contine cele mai comune tipuri de risc si caracteristicile lor principale. Este posibil sa existe si alte tipuri de risc sau caracteristici care nu sunt incluse in aceasta descriere. In cazul in care nu este indicat altfel, riscurile descrise mai jos sunt comune pentru toate instrumentele financiare din p. 2.5., si pe lângă acestea este posibil sa existe si riscuri specifice instrumentului financiar respectiv.

(i) Riscul Pietei

Riscul Pietei reprezinta riscul pierderii valorii investitiei datorita miscarilor factorilor din piata – preturile si instrumentele financiare, rate de dobânda, cursurile de schimb valutar s.a. Preturile din piata pot varia datorita schimbarilor in climatul economic si din piata, in politica monetara a bancilor centrale, activitatea corporativa a emitentilor, cererea si oferta din piata pentru respectivul instrument.

(ii) Riscul ratelor de dobânda

Reprezinta riscul schimbarilor ratelor de dobânda care au un efect nefavorabil asupra profitului sau valorii instrumentului. Schimbarile in ratele de dobânda pot pune in pericol detinatorii instrumentelor financiare, acestia având riscul pierderii capitalului. Impactul riscului este diferit in functie de respectivul instrument financiar. Acest risc exista si pentru actiuni in masura in care schimbarile ratelor de dobânda au un impact asupra profitului din actiuni in comparatie cu profitul din instrumente financiare direct dependente de ratele de dobânda, spre exemplu obligatiunile.

(iii) Riscul valutar

Investitiile in instrumente, denuminate in moneda straina pot fi afectate nefavorabil prin coborârea cursului de schimb al acestei monede fata de alta. Cresterea sau scaderea

¹ Este folosita o clasificare a ratingurilor de credit ale **Standard & Poor's**, potrivit careia :

AAA	Capacitate extrem de puternica de indeplinire a obligatiilor financiare. Stabilitate financiara considerabila. Perspectiva excelenta de dezvoltare. Credit rating extrem de mic.
AA	Capacitate foarte puternica de indeplinire a obligatiilor financiare. Stabilitate financiara considerabila. Credit rating foarte mic.
A	Capacitate puternica de indeplinire a obligatiilor financiare, dar oarecum sensibila la conditii economice adverse si la modificari ale circumstantelor. Stabilitate financiara. Credit rating mic.
BBB	Capacitate adecvata de indeplinire a obligatiilor financiare, dar mai sensibila la conditii economice adverse. Stare financiara buna. Credit rating moderat.
BB	Indeplinire a obligatiilor financiare depinde intr-o mare masura de conditiile de afaceri, financiare si economice adverse. Stare financiara medie. Trend de dezvoltare inconstant. Exista risc de credit.
B	Grad mare de nesiguranta privind stabilitatea financiara si capacitatea de a indeplini obligatiile financiare. Foarte vulnerabila in conditii de afaceri, financiare si economice adverse. Risc de credit mare.
CCC	Schimbari nefavorabile in mediul de afaceri sau climatul economic pot duce la ameliorarea importanta a starii societatii si la incapacitate de a-si indeplini obligatiile financiare. Slabiciuni in starea financiara. Risc de credit important.
CC	Exista un risc mare de a intra in insolventa si in stare de incapacitate de plata. Capacitate mica de a-si indeplini angajamentele financiare. Probleme serioase in starea financiara.
C	Risc foarte mare de a intra in insolventa. Posibilitate mare de neindeplinire a angajamentelor financiare. Stare financiara foarte proasta.
D	Societatea este in stare de insolventi sau de lichidare, nu-ti poate achita obligatiile financiare.

Nota: Rating-urile de la AA la CCC pot fi modificate prin adaugarea de un **plus (+)** sau **minus (-)**, pentru a demonstra pozitia relativa fata de categoriile principale de rating.

Informatii suplimentare sunt disponibile pe:

<http://www.standardandpoors.com/ratings/definitions-and-faqs/en/us>

cursurilor de schimb pot cauza profit sau pierdere pentru instrumentele financiare in moneda in care sunt denumite.

(iv) **Riscul de asimilare (pentru obligatiuni)**

Reprezinta riscul investitorilor care au investit intr-o obligatiune de a nu fi capabili sa gaseasca aceleasi conditii de piata, daca o anumita investitie a fost incheiata, in cazul in care emitentul obligatiunii isi plateste obligatiile inainte de data scadentei.

(v) **Riscul operational (in principal pentru valori mobiliare)**

Reprezinta riscul pierderilor directe sau indirecte survenite in urma unui control intern neadecvat, o actiune umana, a organizatiei sau eveniment extern. Riscul acopera erorile umane, pagubele intentionate ale angajatilor, probleme cu sistemul IT sau legate de administrarea resurselor umane, procesele companiei, deasemenea evenimente externe cum ar fi accidente, incendii, inundatii sau altele.

(vi) **Riscul de lichiditate**

Riscul de lichiditate apare in situatiile in care o parte interesata sa vânda un anumit activ, este in imposibilitate s-o faca deoarece nimeni in piata nu doreste sa tranzactioneze cu acel activ. Exista cerere dar nu si oferta sau vice versa.

Acest risc practic nu exista când DELTASTOCK actioneaza ca si contraparte in tranzactiile cu Contracte pentru diferenta – la acestea lipseste livrarea fizica a activului suport. Riscul de lichiditate nu este tipic pentru tranzactionarea cu valute, crossuri valutare, deasemenea tranzactionarea unor instrumente derivate pe acestea.

(vii) **Riscul de volatilitate**

Reprezinta riscul legat cu miscarile pretului unui anumit instrument financiar. Volatilitatea este excesiva in cazul in care instrumentul financiar are fluctuatii mari de pret pe o anumita perioada de timp. Riscul volatilitatii este calculat ca diferenta dintre nivelele minime si maxime ale pretului instrumentului financiar intr-o anumita perioada de timp. Riscul exista intr-o masura diferita pentru diferitele clase de instrumente financiare.

(viii) **Riscul de credit (in principal pentru titluri de capital)**

Reprezinta posibilitatea ca o parte contractanta sa nu fie capabila sa-si indeplineasca de bunavoie sau sa nu fie in stare sa-si indeplineasca obligatiile care sunt puse de comun acord in contract. Investitorii trebuie sa evalueze calitatea emitentilor instrumentului financiar, deasemenea abilitatea acestora de a-si plati obligatiile.

(ix) **Riscul locatiei ordinului**

Acest risc este legat de locatia pietei pentru respectivul activ. In momentul in care piata nu este localizata in tara de rezidenta a investitorului, acesta isi asuma riscul valutar.

Piete externe: Fiecare investitie, care se efectueaza pe o piata straina este subiect al riscurilor pietei respective. Aceste riscuri pot fi diferite de acelea ale pietei unde instrumentul financiar este emis sau unde investitorii opereaza.

Piete in dezvoltare: Investitiile pe pietele in dezvoltare au riscuri nu intotdeauna prezente in pietele dezvoltate. Aceste riscuri exista deasemenea in momentul in care o mare parte din afacerea emitentului este desfasurata pe acele piete. Investitiile in aceste piete au adeseori un caracter speculativ. Investitiile in pietele in dezvoltare trebuie efectuate cu atentie, iar diferitele riscuri existente in anumite piete este necesar sa fie evaluate.

Acest risc practic nu exista când DELTASTOCK actioneaza ca principal (parte) in tranzactii cu Contractele pentru diferenta – la acestea lipseste furnizare reala a activului de baza.

(x) **Riscul de decontare**

Reprezinta riscul asupra faptului ca decontarea intr-un anumit sistem de plata nu este realizata, datorita incapacitatii unui participant dintr-un sistem de plata de a-si indeplini propriile obligatii. Acest risc este egal cu diferenta dintre pretul unui anumit activ si data teoretica de executie si pretul activului in data executiei.

Aceasta este diferenta dintre pretul de decontare aprobat pentru instrumentul financiar si pretul de piata in momentul decontarii, când aceasta diferenta poate genera pierderi.

In unele situatii procedura de decontare poate fi influentata de numarul de tranzactii, iar in aceasta situatie poate preveni executarea acestora. Imposibilitatea realizarii decontarii

datorita unor probleme similare ii poate impiedica pe investitori sa beneficieze de oportunitati de investitii avantajoase si poate genera pierderi.

Riscul de decontare poate aparea si in cazul riscului de credit sau de lichiditate.

(xi) **Riscul de custodie**

Acest risc apare in cazul investitiilor pe o anumita piata, de obicei pe pietele in dezvoltare, pe care regulile si reglementarile cu privire la sistemul de servicii de custodie poate fi mai putin dezvoltat din punctul de vedere al protectiei investitorilor in comparatie cu pietele unde exista reguli foarte stricte. Activele din aceste piete incredintate agentului custode, când este necesar, pot fi subiect de risc in conexiune cu imposibilitatea agentului custode de a-si indeplini obligatiile. Acest risc este amplificat in momentul in care pe piata respectiva nu exista un sistem de compensare al investitorilor sau, in cazul in care un astfel de sistem exista, un anumit investitor nu este acoperit de protectia oferita de sistem.

Acest risc practic nu exista când DELTASTOCK actioneaza ca contraparte in tranzactii cu Contractele pentru diferenta – la acestea lipseste livrarea fizica a activului suport.

(xii) **Riscul legal**

Riscul de insecuritate, ca rezultat al actiunilor legale sau insecuritatea referitoare la aplicabilitatea contractelor, actelor legale si sub-legale, spre exemplu, legalitatea contractului sau autorizarea legala a partii de a incheia un contract.

(xiii) **Riscul politic**

Reprezinta riscul ca un guvern ar putea introduce taxe noi, obligatii legislative sau reglementare sau restrictii aplicabile instrumentelor financiare pentru un investitor care deja le detine. Spre exemplu, un guvern poate decide sa interzica repatrierea unor active din tara.

Daca aveti nevoie de lamuriri suplimentare a unor alte aspecte ale caracteristicilor concrete sau generale ale instrumentelor financiare, mentionate in aceasta Descriere, nu ezitati sa ne contactati.

www.deltastock.com
e-mail: office@deltastock.com